KONKURENTSIAMET

Kristen Michal
Peaminister

Meie: 17.11.2026 nr 1-6/2026-150-1

Jürgen Ligi
Rahandusminister

Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja digiminister

Kiri edastatud digitaalselt aadressil: riigikantselei@riigikantselei.ee, info@fin.ee, info@justdigi.ee

Järelevalvetasu sihipärane kasutamine

Lugupeetud peaminister ja ministrid!

Pöördun Teie poole Konkurentsiameti järelevalvetasu sihipärase kasutamise küsimuses, millele amet on korduvalt tähelepanu juhtinud, kuid mis ei ole seni lahendust leidnud. Konkurentsiamet on probleemile osutanud alates 2023. aastast, muu hulgas 22.09.2023 Rahandusministeeriumile saadetud kirjas ning 2026. aasta juunis valitsuskabinetile esitatud memorandumis. 28.10.2026 pöördusin samas küsimuses Riigikogu rahandus-, majandus- ja õiguskomisjoni poole. Küsimust olen selgitanud ka Riigieelarve kontrolli erikomisjonis.

Käesoleva kirja ajendiks on Rahandusministeeriumi 13.11.2026 kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis tehtud märkus, mille kohaselt, tsiteerin: *„Rahandusministeerium ei saa vaadata üle Konkurentsiameti järelevalvetasudega seotud võimalusi kuna see on eelarveläbirääkimiste küsimus ja Konkurentsiameti eelarve kaitsmine/kokkuleppimine on ministrite vaheline kokkulepe, mille kinnitab riigikogu.“*

Järelevalvetasu kehtestati 2021. aastal selleks, et rahastada Konkurentsiameti tööd reguleeritud turgudel. Järelevalvetasu kogutakse ettevõtjatelt, kuid selle kulu kannab lõppastmes reguleeritud teenuste tarbija. 2027. aastal prognoosime järelevalvetasu laekumiseks ligikaudu 2,5 miljonit eurot. Sellest ligi miljon eurot ei jõua Konkurentsiameti eelarvesse. Samal ajal on ameti majandusregulatsiooniks eraldatud eelarvet aastatel 2025–2027 vähendatud 10%, kuigi töömaht ja seadusest tulenevad ülesanded on kasvanud.

Oleme seni rahastamispuudujääki osaliselt katnud konkurentsijärelevalve arvelt ja varasemate perioodide ülejääkidest, kuid selline lahendus ei ole jätkusuutlik. Fakt on, et riik kogub tarbijatelt järelevalvetasu rohkem, kui suunab Konkurentsiametile nende ülesannete täitmiseks, mille rahastamiseks tasu kogutakse.

2027. aasta eelarve prognoos võib tähendada kuni nelja majandusregulatsiooni eksperdi koondamist. See kahjustaks otseselt ameti võimekust, sest majandusregulatsiooni ekspertide ettevalmistamine võtab aastaid ning nende koondamine ajal, mil töömaht kasvab, vähendab riigi võimekust täita talle seadusega pandud ülesandeid. Juba praegu väljendub ressursipuudus menetluste pikenemises, turujärelevalve piiratud võimekuses ning raskustes ekspertide hoidmisel ja värbamisel.

Palun Vabariigi Valitsusel tagada, et kehtiva regulatsiooni alusel kogutav järelevalvetasu suunatakse vastavalt selle eesmärgile Konkurentsiameti majandusregulatsiooni ja järelevalve rahastamiseks. Kui leiate, et Konkurentsiametile ei tagata majandusregulatsiooni ülesannete täitmiseks vajalikku ressurssi, palume selgelt määratleda, milliseid seadusest tulenevaid majandusregulatsiooni ülesandeid amet sellest johtuvalt tegema ei peaks või peaks tegema senisest vähem.

Kui leiate, et järelevalvetasu praegune määr ületab põhjendatud järelevalve rahastamisvajadust, palun algatada selle vähendamiseks vajalikud seadusemuudatused. Kuni nende jõustumiseni palun lähtuda kehtivast regulatsioonist ja järelevalvetasu eesmärgist. Olukord, kus järelevalve rahastamiseks kogutavast tasust oluline osa järelevalve teostamiseni ei jõua, ei saa olla kestev lahendus.

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelin Pärn-Lee
Konkurentsiameti peadirektor